

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Opakovaná kooptace člena představenstva akciové společnosti

V korporátní praxi se lze nikoliv výjimečně setkat s tzv. kooptovanými členy představenstva akciových společností. Je tomu tak v případech upravených ust. § 194 odst. 2 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále také jen „obchodní zákoník“), kdy v akciové společnosti, jejíž stanovy takovou možnost určují, došlo k poklesu členů představenstva, přičemž počet členů zvolených valnou hromadou neklesl pod polovinu a zároveň došlo ke jmenování člena či členů představenstva ze strany představenstva společnosti. Takto jmenovaný náhradní člen představenstva je po dobu výkonu své funkce plnoprávným členem představenstva společnosti. Přesto, že kooptovaný člen představenstva nebyl, na rozdíl od ostatních členů představenstva, řádně zvolen valnou hromadou, je oprávněn zúčastnit se všech hlasování představenstva a podílet se na jeho činnosti. Otázkou, která v souvislosti se jmenováním kooptovaného člena představenstva vyvstává, je otázka délky funkčního období takto jmenovaného člena představenstva.

Obchodní zákoník jednoznačně jako limit funkčního období kooptovaného člena představenstva stanoví „příští zasedání valné hromady“. Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi dovedl, že uvedený limit se váže již k okamžiku, kdy se nejbližší valná hromada měla konat[1]. Pouhým nesvoláním valné hromady tak není možné docílit prodloužení funkčního období kooptovaného člena představenstva. Jelikož obchodní zákoník stanoví povinnost akciové společnosti svolat valnou hromadu nejméně jednou ročně, lze dovést, že funkce kooptovaných členů představenstva nemůže trvat nikdy déle než jeden rok (ust. § 184a odst. 1 obchodního zákoníku.)

Pokud tedy dojde ke konání valné hromady, zaniká dnem jejího konání funkce kooptovaného člena představenstva, a to i tehdy, pokud valná hromada o obsazení funkce uvolněné dle ust. § 194 odst. 2 obchodního zákoníku nehlasuje. Takový průběh valné hromady ovšem není v praxi příliš častý. Ve většině případů představenstvo navrhne kooptovaného člena představenstva ke zvolení do funkce řádného člena představenstva. Problém nastává tehdy, když vůle představenstva není souladná s vůlí akcionářů projevenou na valné hromadě. Představenstvo ani samotní akcionáři totiž v takové situaci nemusí mít k dispozici „průchodného“ kandidáta na funkci člena představenstva, což může vést i k dlouhodobému neobsazení funkce člena představenstva společnosti. Představenstva některých akciových společností čelí tomuto problému opakovaným jmenováním osoby původně náhradního (dočasného) člena představenstva do funkce kooptovaného člena představenstva.

Přesto, že jednoznačné řešení dané situace v rozhodovací praxi vyšších soudů dosud chybí, je třeba takový postup představenstev akciových společností odmítnout, a to z níže

uvedených důvodů.

Již z dikce ust. § 194 odst. 2 obchodního zákoníku plyne dočasnost funkce kooptovaného člena představenstva akciové společnosti. Jak již bylo uvedeno výše, k zániku funkce kooptovaného člena představenstva dojde nejpozději při konání nejbližší valné hromady akciové společnosti, která se dle ust. § 184a odst. 1 obchodního zákoníku schází nejméně jednou ročně. **Opakovaná kooptace člena představenstva popírá princip dočasnosti výkonu funkce, když namísto řádné volby valnou hromadou může teoreticky docházet k neomezenému prodlužování funkce člena představenstva, aniž by takovou volbu provedla valná hromada společnosti.** Opakovaně kooptovaný člen, který svou funkci odvozuje pouze od představenstva společnosti, by tak paradoxně mohl svou funkci zastávat bez provedené volby valnou hromadou déle, než člen představenstva řádně zvolený valnou hromadou. Princip dočasného (překlenovacího) zabezpečení funkce ze strany kooptovaného člena představenstva by tak nemohl být naplněn.[2]

Opakovaná volba kooptovaného člena představenstva nadto popírá vůli valné hromady společnosti, která kooptovaného člena představenstva nepotvrdila ve funkci, resp. jej do jeho funkce řádně ne zvolila. Valná hromada akciové společnosti coby nejvyšší orgán společnosti oprávněný rozhodovat o obsazení statutárního orgánu společnosti nemůže být omezen ve své pravomoci rozhodovat o složení představenstva rozhodnutím představenstva společnosti. Nelze přijmout protiargument J. Broulíka, že pokud valná hromada ne zvolila nového člena představenstva, je na místě tento stav překlenout další kooptací do konání další valné hromady, jelikož valná hromada má možnost upravit počet členů představenstva změnou stanov.[3] Naopak jako logický vystupuje do popředí názor prof. Dědiče, podle něhož: *„Kooptace rovněž nepřichází v úvahu, ne zvolila-li valná hromada všechny členy představenstva, takže některá místa zůstala v představenstvu neobsazena. V tomto případě není splněna podmínka poklesu počtu členů představenstva.“*[4] či názor O. Řeháčka: *„Kooptace nepřipadá v úvahu v případě, kdy valná hromada ne zvolila všechny členy představenstva (v tomto případě totiž počet členů představenstva neklesl). Kooptace tedy není přípustná, v situaci, kdy valná hromada ponechala místo v představenstvu úmyslně neobsazeno.“* [5]

Poslední dva zmíněné názory totiž, na rozdíl od zmíněného protiargumentu J. Broulíka, zohledňují výsadní postavení valné hromady ve struktuře orgánů akciové společnosti.[6] Na podporu uvedených názorů se nabízí argument, že stanovy akciové společnosti, nemohou stát nad vůlí valné hromady v otázkách obsazení statutárního orgánu akciové společnosti, a to již z toho důvodu, že k jejich změně je dle ust. § 187 odst. 1 písm. a) obchodního zákoníku oprávněna právě valná hromada.

Důvodnost vysloveného názoru o nemožnosti opakované kooptace člena představenstva je ještě zřetelnější v případě, kdy představenstvo po neúspěšném návrhu na jmenování kooptovaného člena představenstva do funkce řádného člena představenstva valnou hromadou, tutéž osobu kooptuje do funkce člena představenstva. Taková osoba by totiž vykonávala svou funkci nejen v rozporu s vůlí valné hromady uvolněnou funkcí člena představenstva neobsazovat, nýbrž by svou funkci vykonávala také navzdory skutečnosti, že valná hromada projevila vůli, aby se členem představenstva nestala právě dotyčná osoba.

Ať již dojde k opakované kooptaci téže osoby nebo osoby od původně kooptovaného člena představenstva akciové společnosti odlišné, v obou případech se jedná o obcházení principu dočasnosti výkonu funkce kooptovaného člena představenstva a dále o obcházení řádného způsobu volby takto jmenovaného člena představenstva prostřednictvím valné hromady. Ačkoliv zákon výslovně opakovanou kooptaci členů představenstva akciové společnosti nezakazuje, je zjevné, že tímto způsobem by bylo jednáním in fraudem legis dosaženo výsledku právní normou nepředvídaného a nežádoucího.[7] Takové ustanovení do funkce člena představenstva by bylo nutné považovat za neplatné se všemi důsledky s tím spojenými, včetně neplatnosti hlasů takto zvoleného

člena představenstva při rozhodování představenstva.

Mgr. Martin Pujman,
advokát

[TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Trojanova 12
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: pujman@iustitia.cz

[1] Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3718/2009 „Stanoví-li zároveň obchodní zákoník (kogentním ustanovením) povinnost společnosti svolat valnou hromadu nejméně jednou ročně, lze dovodit, že funkce kooptovaných členů představenstva nemůže trvat nikdy déle než jeden rok.“

[2] Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2008, sp. zn. 29 Odo 1400/2006: „...účelem institutu kooptace je zabezpečit dočasné obsazení uvolněných míst v představenstvu následkem změn, k nimž došlo mezi jednotlivými valnými hromadami.“

[3] Viz článek Jana Broulíka: Kooptace člena dozorčí rady, Obchodněprávní revue 11-12/2012, s. 319; článek se sice zabývá kooptací člena dozorčí rady akciové společnosti, ovšem jeho závěry jsou aplikovatelné i na mechanismus a principy kooptace člena představenstva akciové společnosti.

[4] Viz. Dědič, J. a kol. Obchodní zákoník. Komentář. III. díl. Praha: Polygon, 2002, s. 2411.

[5] Viz Řeháček, O. Představenstvo akciové společnosti a postavení jeho členů. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 85.

[6] Srov. ust. § 184 obchodního zákoníku: „Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti.“ a dále srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 29 Odo 1060/2006

[7] Viz nálezný Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2003, sp. zn. II. ÚS 119/01: „podle § 39 ObčZ je právní úkon, který svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přiči dobrým mravům, absolutně neplatný. Absolutní neplatnost nastává bez dalšího přímo ze zákona. Soud k absolutní neplatnosti přihlíží i bez návrhu z úřední povinnosti ex officio.

Obcházení zákona spočívá ve vyloučení závazného pravidla záměrným použitím prostředku, který sám o sobě není zákonem zakázaný, v důsledku čehož se uvedený stav stane z hlediska pozitivního práva nenapadnutelným. Jednání in fraudem legis představuje postup, kdy se někdo chová podle práva, ale tak, aby záměrně dosáhl výsledku právní normou nepředvídaného a nežádoucího.“

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)

- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)